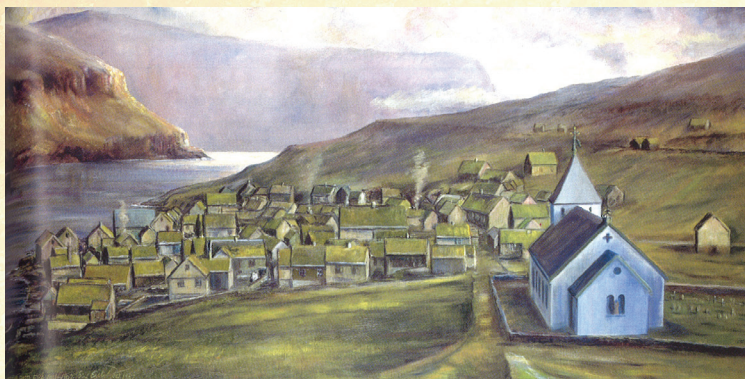

Komandi partur

Í komandi parti fer Poul Carl av landinum á sjómansskúla

Eiði um 1900. Málafar hefur Óli Egilstrøð.

kundi havt kostað pápanum og tveimum beiggjum lívið.

Hetta var í desember. Tað hevði leingi verið uppiløga, men nú skuldi eydnan roynast. Ein løtu eftir, at bátarnir vóru farnir sóust myrk skýggj og veðrið fór at øtla. Ættin var so leiðis, at tað kundi gerast trupult at koma at landi aftur. Skjótt kom fyrsta heglingsa-ælið. Vindurin vaks til storm, sum gjørdi stóran skaða í bygdini, har takið fór av fleiri húsum. Heima óttaðust tey eisini fyri teimum, sum vóru á havinum, og fólk fóru oman móti sjónum fyri at bíða eftir, at teir komu aftur. Saman við mammu síni var Poul Carl millum tey, sum bíðaðu. Men tá ið tað bleiv myrkt, vóru framvegis eingir bátar komnir. Vindurin var inn móti landi, og hetta gjørdi eitt slíkt brim, at tað var ikki lendandi.

Náttin gekk og móti morgni sæst tann fyrsti báturin, síðan kom fleiri. Tað var ikki fyrr enn seinni um dagin, at teir kundu koma inn.

Ein bátur fórst, men allir bjargaðu sær í land illa fyri- komnir.

Tað vóru so nógvir munnar at metta, at Poul Carl fór at rógva út við pápa sínum, tá ið hann var 9 ára gamal. Tað fingist 2 oyra fyri pundið av krúvdum toski. Avreitt varð til keypmannin, sum rindaði við vørum úr handlinum, sum var tað vanliga tá.

Fyrsta túrin fekk Poul Carl 1,65 kr burtur úr, og sum nakað einastandandi rindaði keypmaðurin, Kruse, peningin í hondina. Poul Carl var errin, tá ið hann kundi lata mammuni peningin. Sjálvur fekk hann eitt 5 oyra burturav.

Søgan um Kruse

Her skal setast inn eitt sindur av søguni hjá Krusehandlinum. Jens Jørgen Kruse kom í 1866 til Eiðis sum faktor hjá handlinum hjá C. F. Siemens. Hetta starv hevði hann inntil Siemens endaði sítt virksema á Eiði í 1889. Hann keypti tá sjálvur handilin. Men sambandið var

sera ringt til Eiðis. Tískil varð hann noyddur at selja handilin til Jørgen Beck og Sønner í Keypmannahavn. Her var hann so aftur faktor í 20 ár, til hann í 1909 keypti handilin aftur. Men hesum fekk hann ikki leingi gleði av, tí longu í 1912 doyði hann 74 ára gamal. Tá tók einkjan hjá honum við handlinum undir navninum J.J. Kruses Enke. Handilshúsin vóru upprunaliga bygd í 1859 av kongabóndanum Samuel Samuelsen, sum nøkur ár rak handilin fyri M. C. Restorff. Jens Jørgen Kruse var føddur í 1837 í útróðrarbygdini Kragebæk á Bornholm. Tey mongu

Hans, beiggi Poul Carl, gekk saman við soninum burtur við Doru í 1931

ár hann var búsitandi á Eiði, hevði hann mong álitissstørv og merkti á mangan hátt menningina á Eiði. Hann var heiðraður við Riddarakrossinum. Umframt handilshús var eitt stórt goymslúshús fyri fisk, salt, kol og timbur. Tey útfluttu allar vanligar føroyskar framleiðslur og høvdu í handlinum matvørur, klæðir, ísinkram og mangt annað. Eftir mammuna tóku synirnir Niels Andreas og Peter Victor Kruse við. Handilin hevur verið í ættini inntil fyri fáum árum síðani, tá ið hann fór á aðrar hendur. Kruse var merkismaður Tingakrossur skrivar í minningarorðum um Kruse millum annað: Kruses lange Liv og Virken er knytt-

et til Ejde, af hvis Befolkning hans Bortgang vil føles som et stort og smertelig Tab. Thi lige saa stille og bramfri hans Livsgerning var, lige saa rig og vidtrækkende har den været i alle disse mange Aar. Hans Godgørehed kom alle som trængte til gode, og den bundede i et godt og varmt Hjertes dybe Medfølelse med de Smaa i Samfundet. Hans hjælpsomhed fornægtede sig aldrig. Hvad Kruse har betydet for Ejdebygd og dens Omegn som Læge uden teoretisk Uddannelse selvfølgelig, men med den lykkelige Haand som medfødt Evne og lang Erfaring giver, vil vanskeligt kunde maales. Og hans enestaaende Gæstfrihed var kendt videnom, langt udover Øernes grænser. Vistnok det meste af sit Liv var Kruse Formand i Forstandetskabets paa Ejde. Et godt og velsignelsesrigt Menneskeliv er afsluttet med gamle Jørgen Kruses Død, en glad og hyggelig Repræsentant for den gode

gamle Tid er med ham gaaet bort.

Eftirkomarar hjá Kruse hava verið kend listafólk. Óli Egilstrøð, sum er av somu ætt, hevur skrivað Eiðissøgu. Ein týðningarmikil kelda hjá honum eru skjøl í handlinum hjá Kruse.

14 ára gamal og til skips

Inntil hann var 14 ára gamal, róði Poul Carl út saman við pápa sínum annan hvønn dag. Í skúla skuldi hann triggjar dagar um vikuna.

Samman við sínum javnaldrum fekk hann skúlalærdómin frá eini gamlari konu í køkinum hjá henni. Hon roykti kritpípu, sum hon krógvaði undir

Ókyrra á Eiði. Lossikranin var uppsettur av Krusehandlinum

skjúrtninum, tá ið nakar vaksinn nærkaðist.

Sum allir dreingir fór Poul Carl til skips 14 ára gamal aftaná at vera blivin konfirmeraður. Teir vóru 16 mans við. Hetta var ógvuliga strævið. Ofta græt tann ungi Poul Carl av berari møði.

Í oktober sama ár fór Poul Carl við sluppini Gunhild, sum Søren Müller í Havn átti, til Grimsby at landa lastina av saltfiski. Veðrið var fínt við einum høgættarloti.

Í Grimsby hevði manningin lagt eina ætlan um, at nú skuldi Poul Carl royna vaksnamannalívið. Hann var tikin við á eina barr. Har fekk hann so nógv at drekka, at tá ið hann raknaði við aftur uttan rættuliga at vita, hvat ið var hent honum, føldi hann eina slíka skomm, at hann gjørdi av ikki at nerta tað váta slagið aftur, og hann varð fráhaldsmaður alt lívið.

Teir lógu triggjar vikur í

Grimsby, so í staðin fyri at ballast, nýtti hann tíðina til at hyggja seg um í býnum. Hann fekk eisini roynt sporvognar, sum var ógvuliga forkunnugt. Tá vóru enn eingir bilar í Føroyum.

Poul Carl vildi fegin læra okkurt handverk. Ein timburmaður játtaði at taka hann í læru um nakrar mánaðir. Hann fór so til skips, meðan hann bíðaði. Men tá ið hann kom heim aftur, var læruplássið latið til ein annan.

Hetta var Poul Carl vónbrotin av, og hetta skundaði undir hugin at fara av Eiði og út í heim. Tað taldi eisini hjá honum, at í Føroyum var tað vanligt, at øll inntøkan hjá húsfólkunum fór til húsið.

Hetta gjørdi tað trupult at spara upp til at seta fótur undir egið borð, og hetta vildi Poul Carl fegin. 18 ára gamal vann hann kr. 525, og nú kundi hann gera dreymin til veruleika at fara út í heim.

Málningur Óli Egilstrøð. Niðri í Válgaravík. Hetta vóru umstøðurnar hjá útróðrinum tað sum Poul Carl minnst.